

Capacitat de decisió absoluta.

Aquest poder s'exemplificava clarament quan arribava el moment de fer les candidatures electorals. A Alacant, el comitè electoral, l'òrgan que ratifica les llistes al PP, es reunia hores i hores a porta tancada. En realitat, els seus membres –tots triats directament per Zaplana– no feien res, esperaven fins que els arribava una comunicació de fax amb els candidats. Ell havia decidit. Ningú no deia res. El president de torn del comitè eixia i informava els periodistes de les llistes. Són anècdotes que il·lustren una època. Una manera de fer. La dependència de les decisions de Zaplana era absoluta.

I l'adhesió no era només a Alacant, el seu feu natural. El 2002, després de marxar a Madrid però encara abans de les eleccions que dugueren Francesc Camps a la presidència de la Generalitat, el PP convocà el seu congrés al País Valencià. Zaplana, encara sense la pressió de Camps, té, com sempre, les mans lliures per confeccionar el comitè executiu. De fet, va fer signar a tots els compromissaris l'aval a la seua candidatura com a president del PP i dels membres de la direcció en blanc. Els delegats que participaren en el congrés van donar el seu suport a una proposta que, en realitat, no havia estat concretada. Un culte al lideratge gairebé infinit.

Aquesta "saber fer" també va presidir la gestió del Govern valencià. Zaplana tenia sempre la paraula. Tot ho decidia. Des de Terra Mítica fins als contractes de Julio Iglesias, passant per la Ciutat de la Llum. Tot això va conformar un model de gestió basat en l'ostentació, l'increment del deute, l'absolutisme i l'ombra de la sospita que, a més, en part per la mala situació de l'oposició, els ciutadans anaren avalant a les urnes. La batalla interna del PP i l'intent de Camps de tenir el propi espai han limitat el poder de Zaplana que, tot i això, manté a Alacant un enorme marge de maniobra. El zaplanisme s'ha convertit en una secta del PP. Una facció interna que lluita pel control del partit. El portaveu popular al Congrés és això, un diputat a Madrid, però els seus fidels continuen confiant en el seu lideratge i, potser per això, Zaplana continua sent qui mana.

Pere R. Fernández
Alacant

Jesús Sánchez Carrascosa va passar de cap de campanya electoral de Zaplana a home fort dins de la televisió autonòmica valenciana. L'ens públic era una peça clau en la seua estratègia.

Eduardo Zaplana va arribar a la presidència de la Generalitat Valenciana el 1995 amb el compromís de democratitzar Canal 9. Per contra, va instaurar un model televisiu en castellà, amb informatius manipulats, amb tot de programes encarregats a productores externes, pagats amb sobrecost, i amb una plantilla cada vegada més inflada.

Carta de recomanació

El primer que va fer Zaplana en desembarcar en la cadena pública va ser nomenar un membre del seu equip de campanya, José Vicente Villaescusa, com a nou cap d'informatius, i l'exsecretari del PP a València, Vicente Sanz –aquell a qui van agafar dient que estava en política "para forrarse"– com a cap de personal de RTVV. Les designacions van crear una polèmica considerable, i Villaescusa no la va superar. Ni tan sols en va arribar a prendre possessió; un any després, però, va ser nomenat director general. No havia pogut entrar per baix, però ho va fer per dalt de tot. Sanz, sí. Sanz ocupà la direcció de personal i encara allà continua.

Fins que passaren les eleccions generals del 1996, les que van donar la presidència del Govern a José María Aznar, Zaplana es va mantenir prou al marge de RTVV. A partir d'aquest instant, però, es va encetar un procés de refundació de la cadena que va començar pels serveis informatius.

Per executar la nova política, Zaplana va triar un home del seu cercle més estret, el que li havia dirigit l'última campanya electoral: va triar Jesús Sánchez Carrascosa, en aquell moment alt càrrec en el Govern de la Generalitat i marit de María Consuelo Reyna, directora de *Las Provincias*. Carrascosa va desembarcar a TVV el 1996. Es va estrenar amb l'aprovació de l'Estatut de Redac-

ció, després, però, l'acord no es va respectar mai.

El primer pas de la refundació en informatius va ser la contractació de més de cinquanta periodistes, la majoria acabats de llicenciar, amb l'argumentació que treballarien en la posada en marxa de Punt 2, un segon canal, amb el nom de *Notícies 9*. Per fer possibles les incorporacions, van aprofitar un model de contracte que el Govern del PP estava a punt d'abolir, anomenat de "llançament de nova activitat", però els nous periodistes no van anar a cap nova activitat: van ocupar la redacció d'informatius de Canal 9, i els que allí estaven, professionals amb anys d'experiència, es van destinar a ocupacions secundàries. L'Audiència Nacional va sentenciar que les contraccions eren irregulars però la decisió judicial no es va executar mai.

A partir d'aquest instant, la manipulació informativa es va disparar. Pels càrrecs de responsabilitat d'informatius van passar Vicent Andreu, Pau Pérez Rico, Ximo Genís, Jesús Martínez, Lluís Motes, entre d'altres. Tots funcionaven com a executors de les decisions de Sánchez Carrascosa. Cap notícia negativa relacionada amb el PP tenia lloc en els informatius, la presència en pantalla de Zaplana era constant, els sectors socials oposats al govern de la Generalitat no comptaven per a res. Carrascosa revisava prèviament notícia per notícia els continguts i, en alguns casos, els textos fins i tot passaven pels despatxos de Presidència de la Generalitat.

Les represàlies contra els redactors que discrepaven de la línia Carrascosa també van fer acte de presència, fins al punt d'acomiadar familiars dels periodistes que es consideraven díscols.

Sensacionalisme. Mentre els informatius es decantaven cada dia més cap a la simple propaganda de Zaplana i el PP, Carrascosa va tenyir de groc la programació. Canal 9 es va convertir en referència del telefem a tot l'estat amb *Tómbola* com a referent principal.

La programació en general es va omplir de periodistes i presentadors vinguts de fora del País Valencià: van fer programes Lolita, Maria Abradelo, Carmen Sevilla, Juan Imedio, Mar Flores, Barbara Rey, Julián Lago, Carlos Dávila, Fernando Sánchez Dragó, Pilar Ferrer, etc. El valencià va desaparèixer de

La compra de voluntats, una pràctica ben usual del zaplanisme, va tenir en RTVV un suport inestimable. Els informatius van omplir-se d'articulistes que cobraven 600 euros per minut.

la programació. Excepte els informatius i els espais informatius, tots els programes eren en castellà. Fins i tot els comentaristes del futbol es triaven castellanoparlants. A canvi, Zaplana s'assegurava de tindre qui parlava bé d'ell a Madrid. La compra de voluntats, pràctica habitual del zaplanisme, va tenir en RTVV un suport inestimable. Així, els informatius s'omplien d'articulistes, també de mitjans valencians, que cobraven 100.000 pessetes de llavors (600 euros) per cada minut d'intervenció.

Els escàndols en els platós de Canal 9 eren constants. Avui dos convidats es barallaven en directe, l'endemà el mateix Carrascosa cridava la policia perquè detinguera un parell de testimonis del cas Alcàsser.

Creixien els embolics i també els deutes. Quan Zaplana va arribar a la presidència de la Generalitat, RTVV tenia un dèficit de 200 milions de pessetes (més d'1.200.000 euros). La seua gestió el va multiplicar. A un ritme d'endeutament de més de 20.000 milions de pessetes per any (120 milions d'euros), entre Carrascosa, que era qui manava, i Villaescusa, que era qui firmava, van portar RTVV a la fallida tècnica, segons ha reconegut reiteradament la Sindicatura de Comptes.

Amortitzat Carrascosa, Zaplana li va buscar substitut, de nou, entre la gent que cuidava la seua imatge, i va escollir Genoveva Reig, persona de la màxima confiança des que era la seua cap de premsa a l'Ajuntament de Benidorm. Reig, des de la direcció de Canal 9, va

incrementar el control polític de la informació, retallà encara més la presència del valencià i continuà sumant endeutament i restant audiència. Van ser els anys de no poder filmar Zaplana pel perfil esquerre, del Comitè de Redacció passant per les Corts denunciant la manipulació, de treballadors acomiadats per fer vaga. Durant mesos, el Comitè de Redacció arribà a enviar una carta diària a Zaplana demanant-li una entrevista, però mai no n'obtingué resposta.

L'adéu de Zaplana de la presidència de la Generalitat no va significar la seua desaparició de TVV. Mentre Genoveva Reig va seguir en la direcció, Zaplana va continuar omnipresent, i el seu gran projecte, la privatització de la cadena, també es va posar en marxa. Els treballadors van eixir al carrer i, finalment, la justícia va declarar que els plans dels populars no eren legals. Després, Reig va deixar el seu càrrec, i Villaescusa, la direcció general.

Els relleus, això sí, es van fer seguint l'esperit zaplanista, ja que el nou president de la Generalitat, Francesc Camps, també va escollir com a nou màxim responsable de RTVV el seu encarregat de propaganda, Pedro García. Així doncs, la marxa de RTVV ha seguit l'herència de Zaplana encara que ell no hi siga. Més deute, més castellà i més manipulació. Tanta manipulació que, per exemple, els informatius de Canal 9 no s'han assabentat del nou cas Zaplana.

Miquel Garí
València